

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

EXPUNERE DE MOTIVE

Declararea stării de urgență, instituită prin Decretul nr. 195/2020 al Președintelui României, încuviințată prin Hotărârea nr. 3/2020 a Parlamentului României, determinată de epidemia COVID-19, a modificat substanțial regulile după care funcționează economia românească, atât în plan intern, cât și în plan internațional. De asemenea, restricțiile privind circulația și desfășurarea unor activități economice au afectat în mod direct producția și comerțul cu produse agroalimentare. În același timp, chestiuni ce revin periodic în dezbaterile din societatea românească, exploatarea fondului forestier și exportul de material lemnos brut sau prelucrat primar, au atins în această perioadă un nou vârf al preocupărilor opiniei publice.

Se impune a face o precizarea prealabilă. Deși în mod obișnuit în dezbaterile publice se utilizează termenul de „export”, în mod evident, activitatea vizată este aceea care presupune scoaterea în afara teritoriului României a o serie de bunuri specifice. În cadrul comerțului intracomunitar – în statele membre ale Spațiului Economic European (SEE) –, având în vedere normele regimului fiscal și vamal aplicabil, termenul de „export” nu are, din punct de vedere juridic, semnificația scoaterii din țară a unor bunuri ca activitate economică.

În ceea ce privește produsele agroalimentare, prin Ordonanța militară nr. 9 din 9 aprilie 2020, emisă de ministrul afacerilor interne, se dispune printre altele:

„Art. 7 - (1) Pe perioada stării de urgență se interzice/se suspendă exportul pentru produsele agroalimentare din lista prevăzută în anexa nr. 2 la prezenta ordonanță militară.

(2) Procedurile de export a produselor agroalimentare prevăzute la alin.(1), aflate în derulare la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe militare, se suspendă pe perioada stării de urgență.

(3) Pe perioada stării de urgență se suspendă activitatea de emitere a certificatelor fitosanitare pentru exportul produselor agroalimentare din lista prevăzută în anexa nr. 2 la prezenta ordonanță militară.

(...)

Art. 8 - (1) Achiziționarea intracomunitară a produselor agroalimentare din lista prevăzută în anexa nr. 2, se poate face numai dacă statul membru face dovada faptului că produsele achiziționate sunt destinate consumului intern propriu sau al celui comunitar, iar nu exportului.”

Trecând peste redactarea evident deficitară și lipsa flagrantă de rigoare juridică, se pot observa următoarele:

- ordonanța militară arătată, deși este un act normativ infra-legal, instituie derogări de la acte normative cu putere de lege, ceea ce pune în mod grav sub semnul dubiului legalitatea măsurilor dispuse; chiar și în stare de urgență, modificările, completările sau abrogările unor dispoziții conținute în acte normative cu putere de lege nu se poate face decât prin acte normative cu putere egală cu acestea;

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

- nerespectarea interdicțiilor constituie contravenție care se constată și se sancționează de către personalul „Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale”, din împuternicirea ministrului afacerilor interne, adică de către persoane care nu au nici un fel de posibilități reale de prevenire, control și descoperire a încălcării unor asemenea dispoziții, dar care ar putea genera abuzuri și litigii serioase în practica aplicării normei;
- instituirea măsurii interzicerii/suspendării(?) exportului de produse agroalimentare strict pe durata stării de urgență este lipsită de orice efect benefic pentru populația României, mai ales în condițiile în care procedurile legale și comerciale necesare unui export de produse agroalimentare nu se derulează pe parcursul unei perioade care să se rezume la 20-30 de zile; în fapt, măsura este bizară și inutilă, neschimbând datele unor eventuale operațiuni de comerț cu produse agroalimentare la export, cu excepția întârzierii pentru o perioadă de maximum 30 de zile;
- suspendarea certificatelor fitosanitare destinate exportului de produse agroalimentare este inexplicabilă, aceasta neconstituind singura obligație pentru realizarea exportului și nici o măsură prin care, ca odată emis, comerciantul să fie obligat să efectueze un export de produse agroalimentare;
- în comerțul intracomunitar cu produse agroalimentare nu există, în calitate de cumpărător, un stat membru al SEE, toate aceste operațiuni comerciale desfășurându-se între operatori economici
- nu există nicio procedură prin care un cumpărător de produse agroalimentare să facă „*dovada faptului că produsele achiziționate sunt destinate consumului intern propriu sau al celui comunitar, iar nu exportului*”, ceea ce lasă fără eficiență juridică și aplicabilitate practică această măsură;
- regulile privind comerțul intracomunitar cu produsele agroalimentare enumerate în anexa 2, deși emise în legătură cu starea de urgență instituită nu are prevăzută durata aplicabilității, ceea ce scoate în evidență precaritatea reglementării.

În aceste condiții, pentru protejarea unor interese legitime ale populației și economiei României privind comerțul cu anumite produse agroalimentare, atât în timpul stării de urgență, cât și în perioada imediat următoare, este nevoie de un alt tip de abordare normativă. Este ceea ce propunem prin interzicerea scoaterii din țară, în scop comercial, a unor produse agroalimentare la care cantitățile existente sau preconizate, raportate la necesitățile consumului intern sunt deficitare.

Aceste cantități de produse trebuie distinct identificate, prin balanța de produs, raportată la necesarul pentru consumul intern, locul de depozitare, fluxul de producție și regimul juridic al proprietății și custodiei acestor stocuri. Se adaugă posibilitatea scoaterii din țară, controlat a stocurilor excedentare, instituirea încălcării interdicției ca infracțiune sancționată cu severitate și obligativitatea întocmirii balanțelor pe produs, a dimensionării consumului inter și evaluarea recoltei prognozate pentru anul 2020.

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

În ceea ce privește comercializarea unor produse de masă lemnoasă în stare brută sau prelucrate primar, propunem aplicarea unui cadru normativ similar cu cel privind produsele agroalimentare, cu diferențele specifice. Astfel, interdicția nu are legătură cu starea de urgență, ci cu semnalele îngrijorătoare privind defrișările, exploatarea irațională a fondului forestier și comerțul cu produse brute sau aflate în faza de prelucrare primară în dauna activității de producție și comerț cu produse finite. Partea de dispoziții comune privește interdicția în sine – *scoaterea din țară a produselor* –, sancționarea severă, ca infracțiune, a încălcării interdicției și exceptarea unor produse de la această interdicție. Spre deosebire de produsele agroalimentare, unde scoaterea din țară este posibilă în cazul stocurilor excedentare, la produsele din masă lemnoasă excepția vizează acele produse care, fără a putea fi încadrate în categoria produselor finite, sunt rezultatul prelucrării unei materii prime provenite din import sau comerț intracomunitar.

Am ținut cont de faptul că există și multă manipulare în ceea ce privește chestiunea defrișărilor și a „exportului” de bușteni și cherestea. Potrivit unor surse, România importă cantități semnificative de masă lemnoasă, de circa 3 milioane mc anual. În același timp, exportul de lemn rotund și cherestea se realizează, în bună măsură și cu lemn provenit din import sau comerț intracomunitar. Dincolo de aspectul strict comercial, această prelucrare primară determină deșeuri și rumeguș ce constituie materie primă pentru alte activități productive. Putem lua în calcul faptul că exportul de buștean, care este în date certificate de circa 100 mii mc anual, nu reflectă complet realitatea, ca și faptul că nu toate suspiciunile privind comerțul ilegal cu cherestea și lemn rotund sunt nejustificate.

Cu privire la aceste aspecte însă, aplicarea strictă a Codului silvic și a celorlalte acte normative de către autoritățile îndrituite reprezintă soluția corectă pentru combaterea defrișărilor și a exploatării ilegale și iraționale a fondului forestier, nu interzicerea comerțului cu produse din masă lemnoasă în afara României.

Durata preconizată pentru interdicție vizează și stimularea industriei prelucrătoare a lemnului, crearea și menținerea de locuri de muncă în acest sector, precum și dezvoltarea unor relații comerciale de producție, atât pe orizontală, cât și pe verticală. Apreciem că instituirea interdicției pentru o perioadă de aproape 10 ani răspunde unei asemenea abordări pragmatice și constructive.

În funcție și de evoluțiile în plan economic care vizează comerțul cu produsele agroalimentare și de masă lemnoasă identificate prin propunerea legislativă, duratele interdicțiilor pot fi atât scurtate, cât și prelungite.

Având în cele arătate, vă rugăm să susțineți adoptarea prezentei propuneri legislative.

pentru inițiatori,

senator PSD
Șerban NICOLAE